

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HOÀNG HUY TRỌNG

GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO
Ở HUYỆN BÌNH LIÊU, TỈNH QUẢNG NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HOÀNG HUY TRỌNG

**GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO
Ở HUYỆN BÌNH LIÊU, TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn An Hà

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong đề tài là trung thực và chưa từng được sử dụng, công bố trong bất kì nghiên cứu nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện khóa luận này đã được cảm ơn và thông tin trích dẫn trong đề tài đều được ghi rõ nguồn gốc.

Quảng Ninh, ngày 20 tháng 8 năm 2015

Tác giả luận văn

Hoàng Huy Trọng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ và được tạo điều kiện thuận lợi từ nhiều cá nhân và tập thể.

Trước hết tôi xin nói lời cảm ơn chân thành nhất tới người hướng dẫn khoa học - PGS.TS Nguyễn An Hà; người đã giúp đỡ tận tình và trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt thời gian tôi thực hiện nghiên cứu đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn các ý kiến đóng góp và hướng dẫn của các Thầy, Cô giáo trong khoa Sau Đại học - trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên trong suốt thời gian học tập.

Tôi xin chân thành cảm ơn lãnh đạo tỉnh Quảng Ninh, Các ban ngành, đoàn thể ở huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh, các bạn bè đồng nghiệp đã giúp tôi trong suốt quá trình thực hiện Luận văn..

Tôi xin chân thành cảm ơn./.

Quảng Ninh, ngày 20 tháng 8 năm 2015

Tác giả luận văn

Hoàng Huy Trọng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ GIẢM NGHÈO	4
1.1. Cơ sở lý luận về giảm nghèo	4
1.1.1. Quan niệm về nghèo, chuẩn nghèo, các nguyên nhân nghèo	4
1.1.2. Khái niệm giảm nghèo	15
1.1.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến giảm nghèo	19
1.1.4. Đặc điểm của đói nghèo và giảm nghèo ở miền núi	26
1.1.5. Vai trò của giảm nghèo trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội	29
1.2. Cơ sở lý luận về giảm nghèo bền vững	31
1.2.1. Một số vấn đề về giảm nghèo bền vững	31
1.2.2. Sinh kế bền vững	34
1.2.3. Các yếu tố cơ bản của giảm nghèo bền vững	34
1.2.4. Các tiêu chí đánh giá mức độ bền vững trong giảm nghèo	40
1.2.5. Cách tiếp cận giảm nghèo bền vững	41

1.3. Cơ sở thực tiễn về giảm nghèo.....	48
1.3.1. Kinh nghiệm của một số địa phương.....	48
1.3.2. Bài học kinh nghiệm rút ra trong công tác giảm nghèo ở huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.....	52
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	53
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết.....	53
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	53
2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu.....	53
2.2.2. Thu thập số liệu.....	53
2.2.3. Phương pháp phân tích.....	55
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	56
Chương 3. THỰC TRẠNG GIẢM NGHÈO TẠI HUYỆN BÌNH LIÊU, TỈNH QUẢNG NINH.....	59
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế - xã hội ảnh hưởng đến giảm nghèo tại huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.....	59
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên và vị trí lãnh thổ.....	59
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	65
3.1.3. Đánh giá thuận lợi và khó khăn trong giảm nghèo huyện Bình Liêu..	70
3.2. Thực trạng giảm nghèo tại huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2012 - 2014.....	71
3.2.1. Kết quả thực hiện công tác giảm nghèo huyện Bình Liêu tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2012 - 2014.....	71
3.2.2. Thực trạng hộ nghèo và đặc điểm hộ nghèo huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh qua điều tra nghiên cứu.....	79
3.2.3. Thực trạng triển khai các chính sách giảm nghèo ở huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.....	88

3.2.4. Đánh giá chung công tác giảm nghèo huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh	92
3.2. 5. Các nhân tố ảnh hưởng đến giảm nghèo tại huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.....	95
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO TẠI HUYỆN BÌNH LIÊU, TỈNH QUẢNG NINH	98
4.1. Các quan điểm, định hướng, mục tiêu giảm nghèo huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.....	98
4.1.1. Các quan điểm giảm nghèo huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh..	98
4.1.2. Định hướng giảm nghèo huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh	99
4.1.3. Mục tiêu giảm nghèo huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh	99
4.2. Giải pháp giảm nghèo tại huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh	101
4.2.1. Giải pháp tuyên truyền nâng cao nhận thức cho người nghèo, vận động tự vươn lên thoát nghèo	101
4.2.2. Nhóm giải pháp về cơ chế chính sách và sự hỗ trợ, tạo điều kiện từ phía Chính quyền	104
4.2.3. Nhóm giải pháp tạo điều kiện cho người nghèo tiếp cận các dịch vụ xã hội.....	108
4.2.4. Nhóm giải pháp tạo điều kiện cho người nghèo phát triển sản xuất, tăng thu nhập	110
4.2.5. Các giải pháp khác	112
4.3. Kiến nghị	115
KẾT LUẬN	117
TÀI LIỆU THAM KHẢO	119
PHỤ LỤC	121

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

ĐVT	: Đơn vị tính
KCN	: Khu công nghiệp
KCX	: Khu chế xuất
KH	: Kế hoạch
NSNN	: Ngân sách nhà nước
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
TM-DV	: Thương mại - dịch vụ
TTCN	: Tiểu thủ công nghiệp
THCS	: Trung học cơ sở
UBND	: Ủy ban nhân dân
XD	: Xây dựng

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Tóm tắt năng lực của chính quyền.....	37
Bảng 1.2. Biểu hiện về đảm bảo an toàn.....	39
Bảng 2.1. Số hộ điều tra ở các điểm nghiên cứu	54
Bảng 3.1: Tổng hợp tài nguyên đất huyện Bình Liêu.....	62
Bảng 3.2: Tổng sản phẩm nội địa (GDP).....	66
Bảng 3.3: Bảng tỷ lệ các dân tộc trên địa bàn.....	68
Bảng 3.4: Phân bố dân cư huyện Bình Liêu năm 2014	69
Bảng 3.5. Tình hình lao động của hộ nghèo huyện Bình Liêu	71
Bảng 3.6. Phân loại nhà ở của hộ nghèo huyện Bình Liêu năm 2014	72
Bảng 3.8. Tỷ lệ hộ nghèo, hộ cận nghèo chia theo xã ở huyện Bình Liêu	75
Bảng 3.9. Diễn biến hộ nghèo chia theo xã ở huyện Bình Liêu	79
Bảng 3.10. Diễn biến hộ cận nghèo chia theo xã ở huyện Bình Liêu.....	81
Bảng 3.11. Loại nhà ở của hộ nghèo tại huyện Bình Liêu năm 2012-2014 ...	85
Bảng 3.12. Tổng hợp các ý kiến của người dân ở các điểm nghiên cứu	87
Bảng 3.13. Kết quả giảm hộ nghèo theo nhóm nguyên nhân chính ở huyện Bình Liêu năm 2014.....	91

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1. Các yếu tố trụ cột giảm nghèo bền vững.....	35
Hình 1.2. Hành vi thoát nghèo của người nghèo	42
Hình 1.3. Các nhóm yếu tố tác động đến động cơ hành động	43
Hình 1.4. Vòng luân quần của nghèo đói và mối quan hệ của nó với tăng trưởng kinh tế và phát triển xã hội.....	47